

JANINA TATAJ
ur. 1920; Lublin

STRESZCZENIE RELACJI MÓWIONEJ

Janina Tataj dzieli się wspomnieniami dotyczącymi swojej rodziny i domu rodzinnego przy ulicy Lubartowskiej 8. Opowiada o swoich rodzicach – Akiermanach, składzie materiałów, który prowadziła jej mama Mindla, śmierci ojca i drugim małżeństwie mamy z Icchakiem Bessem. Dużo miejsca poświęca swojej relacji z ojczymem, którego bardzo nie lubiła i zapamiętała jako niedobrego człowieka. Wspomina dobrą sytuację materialną rodziny i kryzys ekonomiczny w 1929 roku, po którym mama straciła sklep i wszystkie oszczędności. Opowiada o szkole powszechnej przy ulicy Niecałej i Lubartowskiej 18. Pani Janina dobrze pamięta ulicę Lubartowską - jej mieszkańców i sklepy, które się tam znajdowały, przywołuje postać fryzjera – Polaka, który przeszedł na judaizm oraz młodą dziewczynę – Żydówkę, która przed wojną spotykała się z Polakiem i której udało się przeżyć wojnę. Kolejną osobą, którą dobrze zapamiętała z dzieciństwa jest dozorczyńni z domu przy ulicy Lubartowskiej 15 i jej dwie córki – młodsza, z którą pani Janina się przyjaźniła, i starsza, która była „straszna antysemitką”.

Janina Tataj opowiada o relacjach polsko-żydowskich w przedwojennym Lublinie, mówi, że Żydzi nie mieli z Polakami żadnych kontaktów, a granice w mieście między ulicami żydowskimi a polskimi były wyraźnie widoczne.

Wspomnienia z okresu II wojny światowej i okupacji niemieckiej w Lublinie dotyczą m.in. ucieczki brata na Wschód, pracy w ogrodnictwie – w szklarniach na ulicy Narutowicza, działalności Judenratu i policji żydowskiej, warunków panujących w getcie oraz likwidacji getta na Podzamczu. Następnie Janina Tataj wspomina swój pobyt w getcie na Majdanie Tatarskim, w którym przebywała do 8 listopada. Tego dnia postanowiła zostać po pracy u znajomej Polki na noc, dzięki czemu uniknęła likwidacji getta. Następnie udało jej się przedostać pociągiem z Lublina do Warszawy i tam zgłosić na wyjazd na roboty do Niemiec. W fabryce amunicji w Treuenbrietzen pracowała aż do wyzwolenia.

Data i miejsce nagrania	2006-11-21, Holon
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Autor streszczenia	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"